

Motion till riksdagen

1988/89: A608

av Lars-Ove Hagberg m. fl. (vpk)

Den statliga löne- och personalpolitiken

Samhället präglas allt mer av orättvisa förhållanden. Ägandet koncentreras, förmögenheterna ökar hos ett fåtal och de ekonomiska klyftorna ökar drastiskt. Löneorättvisorna består och utvidgas.

Under överklassen bildas ett nytt "frälse" som skall fullgöra den härskan- de klassens tjänster. Det är byråkrater, experter och chefer på olika nivåer. Det nya "frälset" i samhället utnämns till "duktiga" och oumbärliga och skall därmed också belönas med höga löner och förmåner av allehanda slag såsom t.ex. leasingbilar och erbjudanden om attraktiva kapitalplaceringar.

I SAFs nya organisationsmodeller spelar chefen en central roll. Den offentliga verksamheten "industrialiseras" snabbt genom att det privata näringslivets värderings- och arbetsorganisationsmodeller kritiklöst tillämpas.

Det som händer på den statliga sektorn är normgivande för kommun- och landstingssektorn och därmed har SAFs målsättningar fått genomslag i hela samhället. Nu är det så att regeringen underlåter inte bara att göra något mot denna utveckling, den understödjer utvecklingen och driver aktivt på i SAFs anda. Följden blir att arbetarrörelsens ideal om jämlikhet, solidaritet och gemenskap i kollektiva former får stå tillbaka för de nyliberala strömningarna. I praktiken har socialdemokratin påbörjat en demontering av sitt eget välfärdsbygge.

Det är denna utveckling som ligger bakom de nya inkomst- och förmögenhetsklyftorna i samhället. I den statliga personalpolitiken har alla SAFs målsättningar anammats. Uppvärdering av chefsrollen och "duktiga" medarbetare är centrala delar i den statliga personalpolitik som nu genomförs även i övrig offentlig förvaltning.

Resultaten är jättelika löner och förmåner till etablissemangen. Generaldirektörer, chefer, politiker, direktörer, experter m.m. har fått sagolika lönellyft i förhållande till de vanliga arbetarna inom industri, vård, omsorg och servicenäringarna. Medan de senare får ett lönetak på 5 procent, höjs etablissemangets löner med månadsbelopp som ibland överstiger en vanlig industri- eller vårdarbeters totala månadslön.

Det är nu hög tid att säga nej till denna utmanande utveckling och istället föra fram arbetarrörelsens klassiska jämlikhetsideal och rättvisekrav som ledstjärnor. Den statliga personalpolitiken skall utformas utifrån krav om jämlikhet och rättvisa och från likalöns- och lika värderingsprincip.

De höga chefslönderna inom offentliga sektorn är orsakade av lönestrukturen inom den privata sektorn. Med de nya förslagen till skattesystem som

regeringen presenterat förstärks de högvärlönades ställning i stället för att det blir en ordentlig marginalskatteskärpning, i kombination med en mycket skärpt avdragsrätt för högvärlönade. Det senare skulle dämpa höglöneutvecklingen och skapa ett mer jämlikt och rättvist samhälle.

Arbetsorganisation och utbildning

I den statliga personalpolitiken framstår två frågor som centrala:

- att lyfta den allmänna nivån på kunnandet, bl.a. minska de stora utbildningsklyftorna
- att genomföra en arbetsorganisation som ger innehåll i arbetet, minskar utslagningen och ger en bra arbetsmiljö.

En teknisk-humanistisk utbildning för dem som inte har mer än 9 år i skolan är en nödvändighet för att jämna ut utbildningsklyftorna men även för att öka kunnandet i hela den offentliga sektorn och samhället. Den kontinuerliga utbildningen måste tillfalla alla inom personalpolitikens ram, inte bara ett fåtal "guldägg" som myndigheten eller företaget satsar på.

Länge var illusionen att självstyrande grupper – modell industrin – skulle ge de anställda inflytande över sitt eget arbete. Nu har det visat sig att dessa grupper i stället har varit oerhört centralt styrda inom fastlagda mål som myndigheten eller företagets ledning ställt upp.

Kravet på innehåll och inflytande i arbetet, minskad utslagning och bra arbetsmiljö förutsätter att de fackliga organisationernas ställning stärks. Ett första krav är att de nya arbetsorganisationsformer, som måste växa fram, inte skall få införas annat än med facketts godkännande.

En sådan utveckling skulle vara ett föredöme för hela arbetsmarknaden och påvisa hur parterna kan bli mer jämställda vid förhandlingar.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda föreslås

1. att riksdagen hos regeringen hemställer om en ny statlig lönepolitik som utgår från jämlikhet och rättvisa,
2. att riksdagen hos regeringen hemställer om förslag till en statlig personalpolitik innebärande att
  - a) satsning sker på en teknisk-humanistisk utbildning enligt vad i motionen anförts
  - b) nya arbetsorganisationsformer inom den statliga personalpolitiken inte får införas utan den lokala fackföreningens godkännande enligt vad i motionen anförts.

Stockholm den 25 januari 1989

Lars-Ove Hagberg (vpk)

Paul Lestander (vpk)

Annika Åhnberg (vpk)

Karl-Erik Persson (vpk)